

Az életvégi döntések gyakorlati, etikai és jogi útvesztői

Mit jelent méltósággal dönteni az élet végén – és hol húzódnak az orvosi, etikai és jogi határok? Az MTA székházában rendezett multidiszciplináris konferencia az eutanázia, az asszisztált öngyilkosság, a palliatív és terminális szedáció, valamint az élő végrendelet legégetőbb kérdéseit járta körül. Orvosok, jogászok, etikai szakértők és szakmai szervezetek képviselői keresték a választ arra, miként érvényesülhet valóban a beteg autonómiája és emberi méltósága.

A szervezők – Barcsi Tamás, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar tanszékvezető egyetemi docense, az MTA Lendület Értékek és Tudomány Kutatócsoport tudományos munkatársa és Tari Gergely Róbert, a Szegedi Tudományegyetem adjunktusa, az MTA Lendület Értékek és Tudomány Kutatócsoport tudományos munkatársa – már 2023 decemberében is [láthatóvá tették](#) az életvégi döntések filozófiai és jogelméleti kérdéseit. Bár a két konferencia között eltelt három év, a téma számos vonatkozása aktuális maradt: az eutanázia terminológiai háttérének tisztázása, az előzetes egészségügyi rendelkezés (közismertebb nevén: élő végrendelet) bürokratikus kihívásai vagy éppen a palliatív és terminális szedáció egyes kérdései ma is rávilágítanak, milyen fontos napirenden tartani az érintett szakmák és hivatások közötti párbeszédet.

Az eutanázia és az orvos által asszisztált öngyilkosság hazai legalizálásáért küzdő, 2024-ben ALS-ben elhunyt alkotmányjogász, dr. Karsai Dániel szellemi örökségét ápoló alapítvány kuratóriumának elnöke, dr. Frank Evelyn hangsúlyozta: fontos a transzparens jogi és intézményi környezet létrehozása, amelyben az ellátók az egyén autonómiáját és az emberi méltóság tiszteletének alapeszményét oly módon tudják garantálni, hogy az önrendelkezés egyes lehetőségei az életvégi ellátásban is érvényre juthassanak.

Barcsi Tamás és Tari Gergely az eutanázia fogalmi kihívásaira hívták fel a figyelmet, és rámutattak arra, milyen ellátásszervezési és betegbiztonsági kockázatokat hordoz a széttartó fogalomhasználat. A kutatók előadásukban áttekintették a hazai vonatkozású eutanáziaeseteket, és végül a szakmai párbeszédet megkönnyítendő javaslatot tettek egy erkölcsi alapon nyugvó munkadefinícióra is. Ennek értelmében eutanáziának minősül a súlyos szenvedéseket átélő és gyógyíthatatlan betegségben szenvedő ember többszöri, átgondolt kérésére, a személy érdekében végrehajtott szándékos cselekvés, amely a kérelmező halálát eredményezi.

Dr. Busa Csilla (PTE Általános Orvostudományi Kar Alapellátási Intézet Hospice-Palliatív Tanszék) rávilágított, hogy a fent említett széttartó fogalomhasználat nemcsak elméleti-tudományos szinten zavaró, de a gyakorló klinikusok számára sem egyértelmű, milyen jogok és kötelezettségek alapján tudják az életvégi ellátást szakszerűen és jogszerűen biztosítani a terminális állapotú betegeknek. Az előadó ezért hangsúlyozta, hogy a graduális és posztgraduális képzésekben elengedhetetlen az életvégi döntések elméleti és gyakorlati aspektusainak tárgyalása.

A szekció záróelőadásában dr. Filó Mihály (ELTE Állam- és Jogtudomány Kar Büntetőjogi Tanszék) bemutatta az öngyilkosságban való segítségnyújtás büntetőjogi megítélésének főbb modelljeit. Ismertette a magyar gyakorlattól eltérő svájci modellt (ez egyes skandináv országokban is elterjedt), amely az öngyilkossághoz segítséget nyújtó személy büntethetőségét a tett motivációja alapján határozza meg, tehát akkor nem büntethető az öngyilkosságban való közreműködés, ha az orvost vagy más közreműködőt nem vezette önös érdek.

A szervezőknek lehetőségük nyílt az életvégi ellátáshoz szervesen kapcsolódó szakmai kamarai küldöttek megszólaltatására, a köztük lévő párbeszéd élénkítésére. Dr. Böszörményi-Nagy Géza, a

Magyar Orvosi Kamara alelnöke a szervezet etikai kódexének változásait és a témába vágó passzusait ismertette. A kódex fogalmisága – deontológiai beágyazottságából fakadóan – nagyfokú hasonlóságot mutat a konferencia munkadefiníciójával. Ezt követően a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara képviselőjében Dulibán Lászlóné világította meg az ápolói hivatás gondoskodásetikai paradigmáit, számos személyes történet bemutatásával. Végül a Magyar Országos Közjegyzői Kamarát képviselő dr. Tóth Márton Gábor szólalt fel, aki az életvégi önrendelkezés egyes jogi lehetőségeiről beszélt, különös tekintettel az előzetes egészségügyi rendelkezésre.

A konferencia zárása előtti kerekasztal-beszélgetés egyik konklúziója az volt, hogy a téma körüli tabuk leépítése, a társadalmi párbeszéd élénkítése és a palliatív szakellátáshoz való, területileg egyenlő hozzáférés biztosítása elengedhetetlen, és ebben a tekintetben számos adósságunk van.

<https://www.youtube.com/watch?v=mK7Oe4ZZGec>

A konferenciáról készített felvétel további részei:

- [második rész](#)
- [harmadik rész](#)
- [negyedik rész](#)

Sajtókapcsolat:

- Magyar Tudományos Akadémia Kommunikációs Főosztály
- +36 1 411 6321
- sajto@titkarsag.mta.hu

Eredeti tartalom: Magyar Tudományos Akadémia

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=33085>